

พันธกิจของราชบัณฑิตยสภาด้านภาษาไทย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์สุรพล อิศรไกรศีล

นายกราชบัณฑิตยสภา

๑๙ เมษายน ๒๕๖๙

๒๕๗๖

๑๖ มิถุนายน ๒๕๗๗

๓๐ กันยายน ๒๕๘๕

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ปัจจุบัน

สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง

มีราชบัณฑิต ๓๒ คน   ภาควิชา ๓๗ คน

สำนักวิทยาศาสตร์ มีราชบัณฑิต ๕๕ คน ภาควิชา ๒๘ คน

สำนักศิลปกรรม มีราชบัณฑิต ๓๑ คน ภาควิชา ๓๐ คน

ร. ๗ โปรดเกล้าฯ ประกาศตั้งราชบัณฑิตยสภา
ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยราชบัณฑิตยสถาน
ประชุมภาคีสมาชิกครั้งแรก
แต่งตั้งราชบัณฑิต จำนวน ๕๑ คน
พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๕๘

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๗

- การประกวดแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก
ประจำปี

- งานชำระพจนานุกรม

- งานสารานุกรม

- งานบัญญัติศัพท์ภาษาไทย

- งานอักษรานุกรมภูมิศาสตร์

- งานจัดทำหลักเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็น
อักษรโรมัน

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์

นายกราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๑๒-๒๕๑๖ (รักษาการ)

พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๘

ศัพท์บัญญัติพระองค์วรรณ : สื่อสารมวลชน ปฏิรูป ปฏิวัติ รัฐธรรมนูญ

นวัตกรรม ประชาธิปไตย มลพิษ ฯลฯ

วิสัยทัศน์

สถานที่บำรุงสรรพวิชา ชุมปัญญาของชาติ
นักปราชญ์ของพระราชา ที่พึ่งพาของแผ่นดิน

พันธกิจ

ค้นคว้าวิจัยเพื่อเผยแพร่
ส่งเสริมแลกเปลี่ยนความรู้
พัฒนาอนุรักษ์
บริการวิชาการ

ยุทธศาสตร์

วันภาษาไทยแห่งชาติ ตรงกับวันที่ ๒๙ กรกฎาคม เนื่องด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ ๙ ได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานกระแสพระราชดำริ เรื่อง ปัญหาการ
ใช้คำไทย ในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ ห้องประชุมคณะอักษรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ต่อมา คณะกรรมการรณรงค์
เพื่อภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอขอให้รัฐบาลประกาศให้วันที่ ๒๙ กรกฎาคมของทุกปี
เป็น วันภาษาไทยแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้
วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ของทุกปีเป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ และได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง
วันภาษาไทยแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

เป้าหมายในการอนุรักษ์ภาษาไทย

- คนไทยใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
- คนไทยมีความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยมากขึ้น
- คนไทยมีความภาคภูมิใจในภาษาไทย
- ภาษาไทยได้รับการยอมรับจากนานาชาติ

บทบาทสำคัญของราชบัณฑิตยสภากับการอนุรักษ์ภาษาไทย

๑. ส่งเสริมการใช้ภาษาไทย

- จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเขียน
- จัดประกวดต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาไทย
- พัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย
- เผยแพร่ความรู้ภาษาไทย

๒. กำหนดมาตรฐานภาษาไทย

- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสภา
- หลักเกณฑ์การใช้ภาษา

บทบาทสำคัญของราชบัณฑิตยสภากับการอนุรักษ์ภาษาไทย

๓. กำหนดและบัญญัติศัพท์ใหม่

- กำหนดหลักเกณฑ์การถ่ายอักษร

๔. อนุรักษ์ภาษาไทย

- เก็บรวบรวมอักษรโบราณ
- อนุรักษ์ภาษาถิ่น
- ศึกษา ค้นคว้า และวิจัย

บทบาทสำคัญของราชบัณฑิตยสภากับการอนุรักษ์ภาษาไทย

๕. ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

- ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งไทยและต่างประเทศ

เช่น จัดรายการโทรทัศน์สอนภาษาไทย, พัฒนาเว็บไซต์สอนภาษาไทย,
จัดฝึกอบรมครูสอนภาษาไทย, พัฒนาหนังสือเรียนภาษาไทย,
พัฒนาแอปพลิเคชันเรียนภาษาไทย, ส่งเสริมการแปลหนังสือ

บทบาทสำคัญของราชบัณฑิตยสภากับการอนุรักษ์ภาษาไทย

๖. วิวัฒนาการของเทคโนโลยีกับการอนุรักษ์ภาษาไทย

- ศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีกับภาษาไทย
- พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการอนุรักษ์

๗. การเผยแพร่หนังสือและเอกสารทางวิชาการ

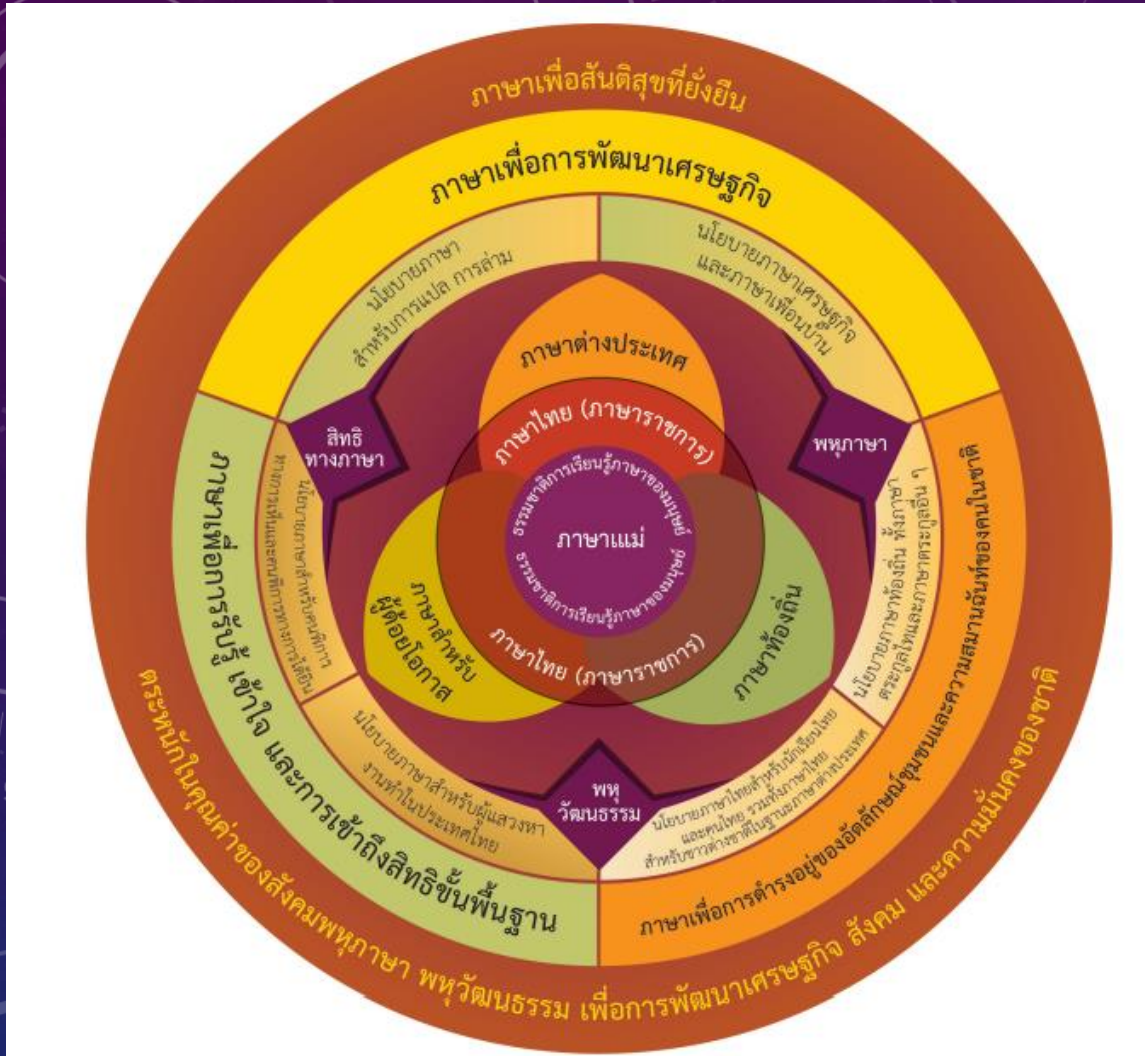
๘. การให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง

โครงการส่งเสริมภาษาไทยของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

- โครงการส่งเสริมความรู้ในการใช้ภาษาไทย
- โครงการ รู้ รัก ภาษาไทย
- โครงการจัดแข่งขันและคัดเลือกผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น
- โครงการจัดการประกวดแข่งขันคัดลายมือสำหรับเยาวชน
- โครงการจัดทำพจนานุกรมภาษาไทยถิ่น ๓ ภาค
- โครงการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย
- โครงการจัดทำวีดิทัศน์ภาษามือไทย
- โครงการอบรมหลักเกณฑ์การทับศัพท์

แผนปฏิบัติการด้านนโยบายภาษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕)

กรอบแนวคิดหลักในการพัฒนาแผนปฏิบัติการฯ คือ “ภาษาเพื่อสนธิสัญญาที่ยั่งยืน” ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) ภาษาเพื่อการดำรงอยู่ของอัตลักษณ์ชุมชนและความमानฉันท์ของคนในชาติ ๒) ภาษาเพื่อการรับรู้ เข้าใจ และการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ๓) ภาษาเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ประเด็นที่สำคัญที่สุดในการพัฒนากรอบแนวคิดนี้ คือ การใช้ภาษาแม่เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยที่เป็นภาษาราชการ และเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เนื่องจากสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ โดยไม่ละเลยการใช้ภาษาท้องถิ่นและภาษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส

การจัดทำพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๖๙

- เป็น “พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสภา” ฉบับแรก (เดิมใช้ชื่อว่า “พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน”)
- เป็นฉบับแรกที่ได้พิจารณาชำระจนถึงหมวดอักษร ฮ
- เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์

ครบ ๑๐ ปี

- เฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสที่ราชบัณฑิตยสภามีอายุครบ ๑๐๐ ปี